

ikke, at det ærede Medlem for Horsens Landkreds taler ud fra Egen nytte, naar han giver sine Raad vedrørende Korn- og Flæskespørgsmaal? Hvorfor siger det ærede Medlem ikke, at Konsul Lauritzen giver sine Raad ud fra Egen nytte, naar han giver Raad vedrørende Skibsfarten? Disse Mænd er enten det ærede Medlems politiske Meningsfæller eller har staaet i et vist politisk Venskabsforhold til hans Parti. Jeg vil sige om alle disse Mænd i den overordentlige Kommission, at de efter min Opfattelse har gjort et stort og uegenlystigt Arbejde. Naar der har været Uoverensstemmelse imellem dem og mig, har jeg altid opfattet det som politisk Uoverensstemmelse, jeg har ment, at de undertiden handlede for partipolitisk — og det har de formodentlig ogsaa ment, at jeg gjorde —, men jeg har aldrig nogen Sinde tænkt, at de handlede ud fra Egen nytte. Jeg finder det derfor usømmeligt, at det ærede Medlem stempler andres Virksomhed indenfor det store Arbejde, som for Øjeblikket gøres, som ikke vidnende om Uegen nytte.

Det ærede Medlems (Laursen) yderligere Bemærkninger, de, som slutter med Udtalelserne om Heilbuth og Siegumfeldt og Regeringens Gødningspolitik, giver mig Anledning til at give nogle Oplysninger om dette Forhold. Det ærede Medlem er Læser af visse Blade, og jeg tror ikke, han studerer Forholdet paa anden end denne meget overfladiske Maade. Det ærede Medlem sigter formodentlig til den Ordning vedrørende Indførsel af Chili-Salpeter, hvorom der har været en Del Tale, og det er mig kært, at sige lidt derom. Det tekniske Landbrugsudvalg — Landbrugsministeriet har jo nedsat et Udvalg bestaaende af dygtige Landbrugskonsulenter og Repræsentanter for Landboforeningerne samt andre sagskyndige — skrev fornylig til Regeringen og anmodede den indtrængende om at sørge for rigelig Forsyning af Chili-Salpeter til Foraaret. Hvis nu Regeringen, fordi den havde haft daarlige Raadgivere, ikke havde interesseret sig for dette Spørgsmaal, før den fik denne Opfordring fra det tekniske Landbrugsudvalg, vilde det have set meget daarligt ud for Landets Forsyning med Chili-Salpeter, thi for at dette Spørgsmaal skulde ordnes paa tilfredsstillende Maade, skulde det ordnes allerede i Foraaret 1916, og derfor begyndte altsaa Forhandlingerne om at tilvejebringe en tilfredsstillende Ordning i Vinter. Den 31. Marts 1916 blev der truffet en Overenskomst, som hele Udvalget med Undtagelse af Ingeniør Foss og Hr. P. Th. Nielsen

billigede; de Indvendinger, som disse to Herrer gjorde, var imidlertid ikke af nogen væsentlig reel Natur. Efter denne Overenskomst skulde Gødningsfabrikken, som tidligere havde indført $\frac{9}{10}$ af Landets Forbrug af Chili-Salpeter, forpligte sig til at føre de nødvendige Mængder her til Landet og med Hensyn til Prisen stille sig under Kontrol af Staten. Denne store Trust skulde med Hensyn til Prisen være under Kontrol; den maatte ikke tage mere end en bestemt fastsat Avance udover sin Indkøbspris plus Omkostningerne. Paa Grund af den store Risiko, der var med Hensyn til Tilførslerne over England, hvor Chili-Salpeter er en af de Varer, som er under den stærkeste Observation, var denne Avance ansat saa højt som til ikke at maatte være over 10 pCt. Denne Overenskomst, som sikrede Landet Chili-Salpeter til en kontrolleret Pris og en Pris, der ligesom tidligere vilde stille Landets Forsyning med dette Gødningsstof fuldt saa gunstigt som noget andet neutralt Land, er blevet betegnet, som om der ved den var givet Gødningskompagniet en Eneret paa Indførsel af Chili-Salpeter, medens Forholdet er det, at Gødningskompagniet blot forpligtede sig til at indføre det, som var nødvendigt. Og at det ikke er en Eneret, der er sikret Gødningskompagniet, viser sig derigennem, at det ikke er det eneste Firma, som indfører, Chili-Salpeter, og at det oven i Købet i Aar vil være en mindre Importør af Chili-Salpeter end andre Firmaer og vil være en meget mindre Importør end tidligere. Foruden Gødningskompagniet har nemlig Østasiatisk Kompagni opkøbt større Partier, som det indfører, og det samme har A. Nielsen i Nykøbing F. gjort. Et Forhold, som imidlertid spiller ind i Spørgsmaalet om Indførsel af Chili-Salpeter, er det, som vi kender fra saa mange andre Varegrupper, at man fra engelsk Side observerer dem og ønsker, at Landet ikke skal have mere end visse Kvantiteter. Derefter er der truffet en Ordning mellem Grosserer-Societetet og England om dette Forhold — det kender vi jo alle. Grosserer-Societetet har atter truffet den Ordning, som gælder for al mulig Indførsel, at det er Importørerne før Krigen, som skal have Importen ogsaa nu. Hvis denne Ordning gennemførtes, skulde altsaa Gødningskompagniet, efter Grosserer-Societetets Bestemmelse, men ikke efter nogen Regeringsbestemmelse, have $\frac{9}{10}$ af Indførselen.

Imidlertid dannedes nogle Maaneder efter, at denne Overenskomst var afsluttet, det nye store Andelselskab, og det indsendte til Indenrigsministeriet en Anmod-